

REVISTA ECONOMICĂ.

Organ financiar-economic.

Organul oficial al „Solidarității”, asociațiune de institute financiare ca însoțire.

Apare în lunile Ianuarie, Februarie și Martie odată pe săptămână, în lunile Aprilie—Decembrie de două ori pe lună.

Membri ai asociațiunii „Solidaritatea” sunt:

„Agricola”, (Ecica), „Agricola”, (Hunedoara), „Albina”, „Ardeleana”, „Arieșana”, „Auraria”, „Bănățana”, „Banca Poporală” (Dej), „Berzovia”, „Bihoreană”, „Bistrițana”, „Bocșana”, „Brădetul”, „Cassa de împrumut ca însoțire”, (Bicaz), „Cassa de păstrare”, (Mercuria), „Cassa de păstrare” (reuniune), (Sălășie), „Ciarovana”, „Chiorana”, „Codreana”, „Comuna”, „Cordiana”, „Coroana”, (Bistrița), „Corvineana”, „Creditul”, „Crișana”, „Cugiereana”, „Doina”, „Economia”, (Cohalm), „Economul”, „Făgeșana”, „Furnica”, „Geoșana”, „Grănișterul”, „Hașegana”, „Hondoleana”, „Hunedoara”, „Iulia”, „Jiana”, „Lipovana”, „Luceafărul”, „Lugoșana”, „Mielul”, „Murășiana”, „Murășianul”, „Nădlăcana”, „Nera”, „Oraviceana”, „Plugarul”, (Cacova), „Poporul”, „Porumbăceana”, „Racoșana”, „Reuniunea de împrumut și păstrare”, (Ilova-mare), „Riureana”, „Săcana”, „Sătmăreana”, „Sebeșana”, (Caransebeș), „Sebeșana” (Sebeșul-săsesc), „Selăgeana”, „Sentinela”, „Șercăiana”, „Sălvania”, „Someșana”, „Speranța”, (Hosman), „Steaua”, „Târnavăneana”, „Tibleşana”, „Tîmșana”, „Ulpiana”, „Vatra”, „Victoria”, „Vlădeasa”, „Zărândeana”, „Zlăgneașana”.

Prețul de prenumărare:
pe 1 an K 12.—, pe 1/2 an K 6.—.

Redactor responsabil:
CONSTANTIN POPP.

Taxa pentru inserțiuni:
de spațiul unui cm² câte 10 fileri.

Oameni de inimă.

Banca este o mașinărie destul de complicată.

Deoparte sunt *acționarii* cari prin oferirea sumelor necesare la fondare și prin rizicul ce iau asupra lor, rizic de natură materială și morală, devin primii factori ai băncilor.

În locul al doilea sunt *deponenții* cari prin capitalurile puse în serviciul băncilor asigură în mod însemnat funcționarea acestora.

De altă parte sunt organele încredințate cu conducerea și controlul întreprinderii, anume *direcțiunea* și *comitetul de supraveghiere*. Membrii acestor organe nu numai în calitate de acționari, ci și ca reprezentanți ai acționarilor au, precum se știe, pe lângă anumite favoruri și drepturi, o responsabilitate foarte mare.

În locul al patrulea urmează *funcționarii*, cari, din încrederea direcțiunii, poartă greul zilei, muncind, pe lângă anumite recompense, în favorul întreprinderii.

În locul al cincilea numărăm *clientela*, necesitățile a cere sprijinul băncii, dar în același timp factorul important care alimentează neîntrerupt mașinăria cea mare a băncii, în tocmai ca și materialul combustibil funcționarea locomotivei.

Este greu, dacă nu chiar imposibil, a constata cari dintre numiții factori sunt cei mai importanți. Atâta e cert, că întocmai ca și într-o mașinărie, fiecare își are rolul său bine stabilit și în același timp indispensabil.

De aceea a și venit *legea* și a sancționat în mod cât se poate de precis rolul acestor factori, drepturile și datorințele lor. Iar în

baza legii fiecare bancă a urmat să-și facă un *statut*, în care se determină și mai amănunțit întreagă calea de urmat în interesul numiților factori și mai ales în interesul întreprinderii.

Pe urma statutului urmează diferitele *regulamente* pentru afacerile interne ale băncilor, trebuincioase și ele în scopul unei administrații corecte și folositoare.

Toate aceste dispoziții și îngrădiri legale, statutare și de regulament au un rol important pentru nivelarea contrastelor și pentru pregătirea unui echilibru în mersul complicat al mașinăriei de care ne ocupăm.

Dar oricât de bune ar fi dispozițiile luate, totuși un echilibru, o armonizare în sensul strict al cuvântului, între factorii numiți, nu s'a ajuns nici la o bancă și abia se va ajunge.

Ici vedem nemulțămiiți acționarii, că nu pot uză de dividende mari, colo auzim plângându-se deponenții cari ar dori interese mai mari după depuneri, și iarăș de altă parte auzim plângeri din partea organelor administrative și de control pentru că sunt prea mici marcele de prezență; de altă parte lamentează funcționarii că în această vreme de scumpete salariile lor sunt nesatisfăcătoare și că se dă prea puțină atențiune asigurării lor pentru zile de neputință și bătrânețe. În fine clientela, sărmana clientelă, în mare parte ignorantă și neorientată, prea adese are plângeri foarte juste în contra procentelor prea mari, în contra relei tractări, a șicanelor nenumărate, a prea puținii îngăduințe și în multe cazuri a unei despoieri fără de milă.

Iată deci că, cu toate prevederile și cu toate îngrădirile de cari am făcut amintire,

organizmul băncilor suferă de multe și mari defecte.

Nu vrem să zicem că nu s'a lucrat și nu se lucră pentru nivelarea contrastelor și pentru înlăturarea defectelor. Aceasta s'a făcut și se face, la toate băncile, insistenț și cu bunăvoință.

Constatăm însă cu această ocazie că este mult de făcut pentru a ne apropia de idealul cătră care trebuie să nizuiască toate băncile noastre, anume de a deveni instituții aveau bune și folositoare pentru toți factorii, cari contribuie într'un fel sau altul la existența și bunăstarea lor.

Pentruca să ajungem acest scop, înainte de toate avem trebuință la conducerea băncilor de oameni de inimă, cari, ținând samă de litera legii, a statutului și regulamentului, să pună în cumpănă hotăritoare și altruizmul cel mai curat, durerea pentru binele deaproapelui și râvna de a face din bănci instituții de adevărată valoare pentru ridicarea poporului pe o treaptă mai înaltă de bunăstare morală și materială.

Aici, ca și pe alte terene, avem trebuință de oameni de inimă, luminați și devotați instituției băncilor și binelui poporului.

La chestiunea „Revizorilor-experti“.

Primim spre publicare dela biroul direcțional al „Solidarității“ următoarele:

Onorată Redacțiune!

În organul nostru „Revista Economică“ Nr. 4 a apărut un articol intitulat „Revizorii-experti“ și în Nrul 6 articolul „O lămurire“ și ca să nu dăm anză la nedumeriri și neînțelegeri, trebuie să declarăm, că direcțiunea „Solidarității“, între împrejurările actuale, nu poate aderă la principiile expuse în acei articoli, cari de altfel prezintă numai ideile particulare ale redacției.

Direcțiunea „Solidarității“, în a cărei competență cade discutarea chestiilor de natura aceasta, ținând cont de principiile conducătoare la elaborarea proiectului de statute, nu poate decretă incompatibilitatea între funcția de revizor-expert și membru în direcțiune sau comitet de supraveghiere în un regulament, care conform statutelor (§. 48 al. 3) are să normeze numai drepturile, datorințele și cercul de activitate al revizorilor-experti.

Urmând firul cum s'au dezvoltat lucrurile, trebuie să constatăm următoarele:

În primul proiect de statute, care a servit de bază discuțiilor din conferința directorilor de bancă ținută în Decembrie 1906, alinea ultimă a §-ului 48 sună astfel: „Fiecare institut pentru reviziile sale are drept să ceară un expert, pe care îl poate numi singur, sau poate lăsa să-l numească direcțiunea însoțirii. În cazul prim numitul revizor nu e permis să aibă nici o legătură directă cu institutul respectiv“.

În conferința directorilor de bancă din Decembrie 1906 s'a sters pasagiul din urmă din proiect, din motivul, ca nu cumva mai târziu să se deducă din acest §, că e incompatibilă funcția de revizor expert cu cea de membru în direcțiune, un lucru, care special la împrejurările noastre s'a aflat compatibil. Deci nici din acest motiv nu se poate decretă incompatibilitatea în regulament, pentrucă ar fi în contradicție cu spiritul statutelor bazate pe principiile satorite de amintita Conferință.

Să vede, că scriitorul articolelor din chestiune nu a avut cunoștința de dezvoltarea lucrurilor și a trecut cu vederea, că drepturile membrilor unei însoțiri nu se pot limita prin un regulament.

Cât privește ideea, ca revizia să se facă alternativ adecă, că revizorii experti să fie schimbați, aceasta încă nu se poate primi de regulă fără excepțiune, deoarece pentru un control cu efect se cere, ca revizorului să i-se deo ocazie de a cunoaște și fazele prin cari trece un institut și material și persoane, dacă nu vrem să se facă numai o revizie de șablon.

Sibiu, 15 Februarie 1908.

„SOLIDARITATEA“,

asociațiune de institute financiare ca însoțire.

Cosma m. p.

Rațiu m. p.

Am dat loc șirelor de mai sus, prin cari direcțiunea însoțirii noastre „Solidaritatea“ își precizează părerea asupra chestiunii sulate de noi și observăm, că noi am ținut seamă de toate fazele prin care a trecut dela început și până acum chestiunea „Revizorilor-experti“ și respectăm dispozițiile statutelor „Solidarității“ în aceasta privință. Dacă totuș ne-am expus părerea, care diferă de aceea a on. direcțiunii a însoțirii noastre, am făcut-o, fiindcă avem firma convingere — și în aceasta privință nu stăm izolați — că în aditamentul din proiectul original al statutelor, eliminat ulterior: „În cazul prim numitul revizor nu este permis să aibă nici o legătură directă cu institutul respectiv“, s'a cuprins un principiu de supremă importanță pentru un „control extern și independent de conducerea băncilor“, principiu enunțat sub punct VIII. D) al conferinței directorilor băncilor noastre din 20 Septembrie 1901.

Redacțiunea.

Scuze curioase.

S'a tot zis, că pentru afacerile institutelor noastre financiare anii normali sunt săraci în incidente și în cazuri însemnate. Abia crizele arată mai convingător natura reală a lucrurilor. Crizele sunt controlorii și revizorii cei mai nemiloși ai vieții economice, punând un material bogat de fapte, cifre și adevăruri la dispoziția conducătorilor, indicându-le adevăratul drum de plecare spre îmbunătățire. Conducătorii pricepuți câștigă, asemenea marinarilor destoinici, experiențele cele mai valoroase și disciplina superioară în timpurile de grea cumpănă.

Criza financiară, ce abia s'a mulcomit, lăsat-a ceva urme la institutele noastre?

Iată o întrebare, care ar merita să fie studiată cu atenție. Până la altă ocaziune, putem spune a priori că urma cea mai nemijlocită trebuie să se manifesteze în politica de reescont a băncilor române.

Bilanțurile, a căror publicare se efectuează cu zor, ne oferă material prețios.

Din cele multe. examinez — la întâmplare — oglinda unui institut. Numele nu împoartă, numai faptele.

Banca, despre care e vorba, *nu are reescont*. Cu toată furtuna crizei, *depunerile* i-au crescut, dela K 826,785 la K 828,465. Are capital de acții K 100,000, fonduri de rezervă K 119,414.

Are deci o situație destul de norocoasă și rezistentă pentru timpul de grea încercare, ce ne-a ajuns în trimestrul din urmă al anului trecut.

Dacă vom mai aminti, că pretutindeni cererile de credit au fost extraordinar de numeroase: sunt date toate condițiile, ca un institut, dispunând de mijloacele înșirate, să prospereze și să converteze mulți clienți dela băncile străine, de unde țărâtimea noastră se desface bueros, fiindcă întimpină adeseori dispreț și tratare vitregă.

În schimb, institutul nostru *nu și-a putut plasa banii!* Căci ce alta însemnează „Depunerile proprii” de K 108,010? Și ce alta însemnează, că escontul de cambii a scăzut dela K 777,018 la K 733,686, adică cu K 43,332?

Pentru completarea cadrului constatăm, că abia *împrumuturile* ipotecare arată o creștere disparentă de vreo K 2,500. Dar în fine, e creștere.

Față în față cu aceste cifre mult grăitoare, iată cum sună raportul direcțiunii către adunarea generală:

„Precum știți, criza financiară din anul precedent, care s'au ivit în statele cele mai puternice și cele mai bogate și care încă nu s'au delăturat de totulul tot în centrele financiare și și în caz de meliorare temporară poate că se va mai repeta; zicem criza financiară, care în unele părți au zguduit multe firme până în temelie au avut mare influință aproape la toate institutele financiare și cu deosebire la cele din provincie, peste tot au fost mare lipsă de numărare, etalonul s'au ureat peste nivelul obicinuit, ma eră un timp, când cambii nici nu se reescontau”.

„Noi însă, îngrijindu-ne de timpuriu de rezerve am avut numărare în tot timpul, nu am simțit lipsă, arătându-Vă și cu finea anului 1907 ca rezerve *depuneri proprii în sumă de K 108,010-37*”.

În urma celor aici amintite și în conziderare, că recolta de grâu a fost sub mijlocie, clientela noastră, care se compune mai numai din țărani, numai cu greu și-au putut împlini datorința”.

„Precum am amintit în raportul nostru din anul trecut și susținem și acum, *concurența cea mare de bănci*, încă au influențat în mersul afacerilor”.

„Pe lângă toate acestea *profitul net* pe anul de gestiune 1907 este de K 25,365-96, *mai mic* deci ca în anul trecut cu K 5,975-32”.

„Scăderea aceluia însă pe baza *împrejurărilor arătate e iustificată*”.

Astfel raportul. Câteva observări nu vor fi de prisos:

1. „Depunerile proprii” arată abundență de numărare, care nu se prea caută, iar scăderea simțitoare la Escontul de cambii ne spune limpede că unde e „sminteală”.

2. „Concurența” balansează în favorul acelei părți, care ofere credite mai prompte și mai ieftine decât partea cealaltă.

3. Cercând a scăpa de nămolul cambiilor țărânești, să nu se uite că este teren destul de vast pentru alte operații lucrative, indeosebi la orașe.

4. Scăderea profitului curat nu este deci tocmai justificată.

5. Vom fi cu atenție la limba și stilul raporturilor anuale, la încopcierea logică a zicerilor: o cerință, despre care multe s'au scris, dar puține se aplică!

Gamma.

„Casa rurală” în România.

În zilele trecute s'a început în camera României dezbaterea proiectului de lege privitor la „Casa rurală” a căreia creare am semnalat-o și noi la timpul său în numărul nostru 48 din a. tr.

„Casa rurală” este o instituție de natură economică, un fel de *bancă populară*, chemată a contribui prin creditele, ce le va acorda sătenilor, la îmbunătățirea stării materiale a acestora. Ea va înlezni țărănilor singuratici sau întovărășiți procurarea mijloacelor necesare pentru a-și putea acuirea dela proprietarii mari pământuri în loturi sau porțiuni mici, de câte 5—8 ha.

Proiectul de lege asupra „Casei rurale” are 77 de articoli; dispozițiile principale cuprinse în aceștia le rezumăm în cele următoare:

a) „Casa rurală” se constituie, deocamdată cu un capital de Lei 10 milioane; împărțit în 20,000 acțiuni à Lei 500. Lei 5.000,000 le va vărsa statul, iar Lei 5.000,000 particularii, dar numai Români (Art. 2) și vândute și deținute numai de Români.

b) „Casa rurală” este un mijlocitor între proprietarul care vrea să-și vândă moșia și între sătenii cari vor să-și cumpere. Ea va trata cu proprietarul hotărînd împreună condițiile de vânzare și prețul, iar dacă tratarea a urmat direct între proprietar și săteni, prețul îl fixează totdeauna „Casa rurală”.

„Casa rurală” cumpără moșii în condiții avantajoase, pentru a-le vinde dansa la țărani (Art. 4).

Pentru a se ușura lucrările de parcelare, moșiile cumpărate vor fi împărțite în loturi uniforme de câte 5 ha., un țaran putând cumpără până la 5 loturi (25 ha.) (Art. 16)

Cumpărătorii țărani vor trebui să aibă unelte agricole, vitele necesare culturii pământului, ce cumpără, precum și semintele respective. (Art. 18).

Intenția legii este (art. 20, 35) să se improprietezească toți sătenii, cari n'au pământ, dar cari vor voi și declară că vor lucra înșiși loturile date; la din contră vor fi deposedați, în afară de cazurile de boală. constatate oficial. Pentru a preîntîmpina fărămițirea pământurilor, legea declară în (art. 64) loturile cumpărate (de 3 ha.) indivizibile, având a fi transmise întregi altor proprietari: fie prin moștenire, fie prin donație, fie prin vânzare.

c) Pentru înființarea sau completarea de imășuri (izlazuri) comunale, se va rezervă la parcelarea moșiei în loturi o întindere de pământ indestulătoare, conform dispozițiilor legii tocmelelor agricole.

d) Pădurile aflătoare pe acele moșii se vor cumpără de „Casa rurală”, dacă nu le vor putea cumpără sătenii. Statul va exploata aceste păduri după regimul silvic al său, în profitul comunei, dacă aceasta va vrea să le exploateze.

e) Bălțile și heleștaele pe moșia vândută încă se vor exploata de comună în folosul sătenilor proprietari (art. 22).

f) Plata pământurilor astfel vândute se va face în obligațiuni rurale, la purtător, producând o dobândă anuală de cel mult 5%, și plătibile în termen de 50 ani, prin sortire semestrală (art. 45.)

g) Pentru a se putea face înlezniiri în scopul con-

servării moșiilor și proprietarilor români mai mari, „Casa rurală” a fost autorizată să facă și următoarele operațiuni de bancă.

1) A da împrumuturi asociațiunilor sătești, cari vor lua moși în arândă; 2) a împrumută pe agricultori pe cambii sau pe efecte publice și 3) a cumpăra efecte publice.

Deja din cuprinsul acestor câteva dispoziții se invederează de ajuns marea utilitate și importanță națională și economică a noii instituțiuni, a căreia nevoie în România, unde țărănimea stă în cele materiale pe o treaptă atât de inferioară, este de mult simțită.

Jurisdicțiune.

Decizii Curiale.

Responsabilitatea funcționarului de bancă.

Dacă un funcționar de bancă trecând peste cercul său de activitate, creditează cuiva fără a fi imputernicit la aceasta, este responsabil pentru eventuala pagubă. Restituirea daunei se poate pretinde dela el, numai dacă se constată, că suma creditată nu se mai poate încasa dela debitor. (Curia sub Nr. 1543/1905 VI. 11).

Dreptul de vot al directorului de bancă în adunarea generală. Directorul unei societăți pe acții, nu poate vota în calitate de acționar pentru luarea la cunoștință și pentru aprobarea raportului direcțiunii către adunarea generală, ci numai ca imputernicitul unui alt acționar. (Curia Nr. 394/1906).

Funcționarii pot vota în adunarea generală contra direcțiunii. Împrejurarea, că funcționarii unei societăți pe acții, au votat în adunarea generală în calitate de acționari contra raportului direcțiunii, nu poate fi motiv de a fi destituiți. (Curia Nrii 533/1906 și 534/1906).

Urmarea modificării statutelor. O hotărâre a adunării generale, care cuprinde modificarea statutelor, în aceiaș adunare generală nu poate fi pusă în aplicare asupra unui obiect pus mai târziu la ordinea zilei. (Curia sub Nr. 501/1907).

§.

REVISTA FINANCIARĂ.

Situațiunea.

Sibiu, 20 Februarie 1908.

De câțva timp etalonul pe piețele mari financiare a rămas staționar, deși rapoartele din săptămâna ultimă încă prezintă o ameliorare simțitoare a situațiunii. Astfel rezerva metalică de aur a crescut din 6 până în 13 crt. în Berlin cu 30·8 milioane M. (dela 897·4 la 928·2 milioane M.), în London dela 87·5 milioane la 38 milioane £ și în Paris dela 2721 la 2746 milioane franci. Circulațiunea de bilete a scăzut în Berlin cu 51·9 la 1359 milioane M., în London 0·3 milioane la 27·9 milioane și în Paris cu 79 milioane la 4832 milioane frs, iar rezerva de bilete a crescut în Berlin cu 90 milioane la 144·5 milioane M. și în London cu 0·7 milioane la 27·4 milioane £.

Pe lângă toată această ameliorare a situațiunii președintele băncii imperiale germane a declarat în

ședința direcțiunii din săptămâna trecută că reducerea etalonului în prezent este exchisă, fiind cererea destul de mare. Discontul privat notează în Berlin $4\frac{1}{2}\%$.

Situațiunea pieții interne devine tot mai favorabilă. Banca noastră de emisiune avea în 15 crt. o rezervă de bilete de 1188 milioane K, în plus față de săptămâna trecută cu 50·8 milioane K, rezervă metalică K 1472·6 milioane, în plus cu 5·2 milioane și bilete în circulațiune 1753·8 milioane K, în scădere cu 45·6 milioane K. În vederea scadențelor mari din săptămâna a treia a lunii, nu se prevede o schimbare nefavorabilă a situațiunii nici în viitorul apropiat. Numărul cu toate acestea nu s'a mai ieftinit cu deosebire din cauza rezervei ce se observă în străinătate.

SOCIETĂȚI FINANCIARE ȘI COMERCIALE.

„Albina”, institut de credit și economii în Sibiu.

Extragem din raportul direcțiunii acestui institut către adunarea generală următoarele date mai însemnate:

În anul 1907, în urma scumpetei extraordinare de bani „Albina” s'a văzut îndemnată a sistă emiterea de scrisuri fonciare de $4\frac{1}{2}\%$ și a se reîntoarce la vechiul tip de 5%, din care a emis în valoare de K 600,000, aproape toate plasate în cursul anului, cu toată depresiunea generală observată în târgul scrisurilor fonciare.

Acțiunile de a III-a emisiune, în număr de 6,000, au fost optate toate de vechii acționari și anume 5753 bucăți cu prețul de K 200, iar 247 bucăți cu K 400; din prețul acestora din urmă au intrat în Fondul special de rezervă K 49,400.

Cu succesul emisiunii ultime de K 1.200,000 direcțiunea este deplin mulțumită, intrând până la finele anului în contul acțiunilor noue suma de K 963,000, cu rotund K 3,000 peste *duplul* sumei obligate, și afară de aceasta în cursul lunii Ianuarie a. e. alte K 71,000.

Revirementul cassei a fost în 1907 de K 124.121.080, în Giro-Conto K 38.330.815, iar revirementul primanotei K 63.662.119.

Privitor la distribuirea profitului net de K 270.531.42, direcțiunea prezintă adunării generale următoarea propunere:

Dividendă și supradividendă K 168,000, (capitalul de K 1.200,000 din a III-a emisiune participă numai la dividendă anulului 1908). 19% tantiemă statutară membrilor direcțiunii, comitetului de supraveghiere și funcționarilor institutului K 40.000·96. Remunerațiune funcționarilor fără drept la tantiemă și servitorilor K 1,680. Pentru scopuri culturale și de binefacere K 17,000. Fondului general de rezervă K 30,000. Fondului de penziuni al funcționarilor K 10,000. Fondului special de rezervă restul de K 3,850·46.

Primită această propunere: dividendă anulului 1907 va fi tot ca în anul precedent K 28 de acție. Fondul general de rezervă va fi de K 330,000, iar fondul de penziuni al funcționarilor de K 565,769·72.

„Ardeleana”, institut de credit și de economii, soc. pe acții în Orăștie. Încă în raportul său din anul trecut institutul acesta a semnalat necesitatea urcării capitalului său societății și în anul acesta direcțiunea deja a venit cu propunere concretă, de a urcă capitalul societății cu K 500,000 la K 1.000,000 prin o nouă emisiune de 5000 acții la K 100. Conform proiectului de emisiune acțiunile noue sunt rezervate acționarilor vechi și prețul de emisiune este fixat cu K 150, din care K 50 trec la fondul de rezervă. Acțiunile neop-

tate de acționarii vechi se vând din mână liberă, dar la nici un caz sub prețul de K 150, din care suma ce trece peste K 100, asemenea cade în favorul fondurilor de rezervă, ev. al fondului de penziune.

Acțiunile cele noue participă la beneficii cu începere dela 1 Ianuarie a anului, care va urma după plățirea completă a acestor acțiuni, iar până atunci acționarii primesc 5% interese după sumele plătite. Terminele de plată și mărimea ratelor acțiunilor noue se vor fixa prin direcțiune ulterioară.

Succesul emisiunii proiectate, la care a aderat cei mai mari acționari ai societății, este dinainte asigurat.

Ce privește bilanțul acestui institut pe 1907 totalul activelor se prezintă cu K 5.413,058 (+ față de 1906 de K 581,106) și averea proprie a crescut cu K 29,606 la K 974,272, care sumă se va urca cu dotația anului curent peste K 1 milion. O creștere considerabilă pentru un an de criză, ca cel trecut, arată Depozitele spre fructificare și anume dela K 2.718,341 la K 3.046,724, din care aparțin filialei din Vinț a acestui institut K 377,32. Asemenea a crescut Reescontul cu K 237,282 la K 905,254, iar ca poziție nouă figurează între pasive Imprumurile ipotecare cedate cu K 100,187. Din contră s'au redus Creditele de Cont-Curent cu K 141,191 la K 180,303. Totalul capitalurilor străine incredințate „Ardeleni” trece peste K 4,3 milioane.

În aceeași măsură ca pasivele s'au dezvoltat și activele și anume Escontul cu K 439,385 la K 2.818,731, din care sumă revin Filialei K 215,142 și Imprumut. ipotecare dela K 874,172 la K 1.016,972; pe când reduceri arată față de 1906 Imprum. pe obligațiuni cu cavenți dela K 232,617 la K 204,759 și poziția R. Kaess și întreprinderea electrică dela K 466,815 la K 449,819.

Celelalte poziții active sunt aproape neschimbate.

Venitul brut realizat în 1907 se cifrează cu K 384,778, (în 1906 K 332,159), iar cel curat cu K 95,689, mai mare decât în 1906 cu K 3,286. La totalul profitului net a contribuit filiala cu K 2,636.

Adunarea generală s'a ținut la 19 crt. și direcțiunea a propus distribuirea unei dividende de 10%, ca și în anul trecut.

„*Bihoreana*”, institut de credit și de economii, soc. pe acțiuni în Oradea-mare. Conform bilanțului pe 1907 situația acestui institut cu finele anului de gestiune expirat se prezintă cum urmează: Active totale K 3.707,113 (+ față de 1906 de K 578,745) din care sunt Escont K 2.837,691 în creștere față de 1906 cu K 306,678, Imprum. ipotecare K 503,243 (+ față de 1906 de K 146,051), Cont-Curent K 135,355 (în 1906 K 95,015), Efectele proprii cu starea de K 54,518 sunt în creștere față de anul precedent cu K 18,592.

Ce privește pasivele din capitalul soc. urcat în 1907 dela K 600,000 la K 1.200,000 a încurs până la finele anului 1907 K 240,616, astfel că capitalul efectiv se cifrează cu K 846,116. Rezervele, incluzive Fondul de penziune de K 24,100, se cifrează față de K 113,607 din 1906 cu K 162,044. Depozitele spre fructificare cu toată criza de bani, ce a dominat, au crescut cu rotund K 76,500 la frumoasa sumă de K 1.526,112, asemenea este în creștere față de 1906 Reescontul cu K 170,283 la K 1.020,509. Venitul brut de K 282,804 este aproape cu K 50,000 mai mare decât în 1906, iar profitul net se prezintă față de K 71,037 din 1906 cu K 80,696 și corespunde unei rentabilități de 9-54% ale capitalului societății vărsat.

Revirementul cassei a atins suma de K 20.677,566 (+ față de 1906 de K 2.806,035), iar revirementul

total suma de K 36.487,281 mai mult decât în 1906 cu K 5.513,244.

Adunarea generală (a IX-a) a fost convocată pe 20 crt. și direcțiunea a propus distribuirea unei dividende de 6%, sau K 12 de cupon, ca și în anii trecuți.

„*Codreana*”, institut de credit și economii, soc. pe acțiuni în Băsești. Acest tânăr institut înființat în 1906 continuă a se dezvoltă în mod îmbucurător. Anul al doilea l-a încheiat cu active de K 409,581, mai mari decât în 1906 cu circa K 69,000 și cu un profit net de K 10,054 în creștere față de anul trecut cu aproape K 5,000. Ramul principal de afaceri Escontul se cifrează cu K 222,714, arătând față de 1906 o creștere de K 14,225; asemenea au crescut Cred. cambiale cu acop. ipot. și Imprum. ipot. și anume cele dintâi cu K 57,018 la K 137,760 și cele din urmă dela K 27,612 la K 40,222. Ce privește pasivele constatăm o creștere de peste K 77,200 la Depozite spre fructificare, cari se cifrează cu K 143,736, iar Rezervele, create în ultima adunare generală se cifrează cu K 880. Reescontul de K 148,676 din contră este în reducere față de 1906 cu circa K 14,600. Venitul brut a crescut dela K 18,129 la K 37,038.

Adunarea generală este convocată pe 24 curent, când vor fi a se alege și 3 membri în direcțiune și un membru în comitetul de supraveghiere.

„*Crișana*” din Brad — societ. pe acțiuni. După cum aflăm, la tribunalul din Deva s'a înregistrat firma institutului de credit și de economii soc. pe acțiuni „*Crișana*”.

Însoțirea „*Crișana*” se va contopi în noua societate pe acțiuni, spre care scop adunarea generală, ce se va convoca pe 15 Martie a. c., va decide fuziunea.

„*Lipovana*”, institut de credit și de economii, soc. pe acțiuni în Lipova. Al XIV-lea an de gestiune l-a încheiat acest institut cu active totale de K 1.626,380, mai mari decât în 1906 cu K 135,069 și la un venit brut de K 133,980, (față de K 119,006 în 1906) cu un profit net de K 24,986, aproape egal cu cel din anul trecut. Ramii principali de afaceri prezintă față de 1906 următoarele creșteri: Escontul dela K 1.011,743 la K 1.034,762 din care sumă sunt reescontate K 298,636. Creditele cambiale cu acoperire ipot. dela K 298,260 la K 375,463 și Imprum. ipotecare dela K 97,122 la K 113,730. Pozițiile pasive asemenea s'au sporit și anume Rezervele cu K 8,684 la K 73,276 și Depozitele spre fructificare dela K 1.006,533 la K 1.095,388. Int. tranzitoare anticipate sunt prezentate cu K 19,016 la K 133,791 interese încasate, față de K 16,445 la K 118,988 interese din 1906.

Adunarea generală a fost convocată pe 19 crt.

„*Orizontul*”, institut de credit și de economii, soc. pe acțiuni, noua întreprindere financiară română, fondată în cursul anului expirat, în *H.-Dobra*, cu capital de K 53,000, își va începe în curând activitatea, firma fiind deja înregistrată prin decizia tribunalului din Deva, ca for comercial, sub Nrul 1250/1908 polg.

„*Sătmăreana*”, institut de credit și economii, soc. pe acțiuni în Seini. Al XVI-lea an de gestiune l-a încheiat acest institut cu active de K 1.383,441 (față de K 1.423,024 în 1906) și la un venit brut de K 127,640, cu un profit net de K 30,632, cu circa K 1,300 mai mult decât în 1906. Pozițiile principale ale bilanțului prezintă în comparație cu anul 1906 ur-

mătoarele schimbări: la Escont o reducere de K 38,177 la K 1.191,111, din care sunt asigurate cu ipotecă K 875.846, pe când Creditele ipotecare au crescut cu K 8.848 la K 93,547. Dintre pasive s'au redus Reescontul cu K 75,291 la K 398,995, din contră au crescut Depozitele spre fructificare cu K 15,718 la K 603,621 și Rezervele dela K 68,402 la K 85,752, în fine Fondul de penziune cu circa K 5.000 la K 26,462. Revirementul total s'a urcat la K 9.803,488, arătând față de 1906 o creștere de K 662,281.

Adunarea generală este convocată pe 3 Martie a. c. și direcțiunea propune distribuirea unei dividende de 6% = K 12 de acție.

*

„*Steaua*“, institut de credit și economii, soc. pe acții în R.-Petre. Bilanțul acestui institut pe 1907, al X-lea an de gestiune, prezintă în comparație cu bilanțul anului de gestiune precedent următoarele schimbări mai esențiale: la totalul activelor o creștere de circa K 55,000 la K 522,040 și anume au crescut Escontul cu circa K 7,000 la K 293,529, din care sumă sunt reescontate K 169.603 (+ față de 1906 de K 31,000) și Imprumut. ipotecare dela K 136,077 la K 181,874. Dintre pasive s'au sporit Rezervele dela K 12,413 la K 21,697 și Depozitele spre fructificare cu K 17,000 la K 201,503. Venitul brut de K 48,025 este cu circa K 7,000 mai mare, iar profitul net de K 14,025 cu rotund K 1,700 mai mic decât în anul precedent.

*

„*Târnavéana*“, institut de credit și de economii, soc. pe acții în Sighișoara. După o existență de abia 2 ani acest institut și-a urcat în 1907 capitalul dela K 60,000 la K 200,000, o măsură deplin justificată prin dezvoltarea afacerilor sale, care se invederează și din bilanțul pe anul de gestiune expirat. Acest bilanț arată active totale de K 766,221, cu o creștere de K 207,000 față de 1906 și anume se cifrează Escontul cu K 309,383 (în 1906 K 232,811) și Creditele camb. cu acop. hip. cu K 212,473 față de K 158,621 din 1906. Ambele aceste poziții se cifrează cu K 521,856, din care sunt reescontate cambii în valoare de K 284,679, va să zică 54-55%, dovadă că se continuă a se face uz în măsură mare de credit. O creștere de K 43,000 arată și Imprumuturile ipotec. (starea K 140,391). Dintre pasive sunt de remarcă Capitalul de K 200,000, din care s'au vărsat până la finele anului trecut K 144,620. Rezervele se prezintă cu K 4,600, arătând față de 1906 o creștere de K 3,772; asemenea au crescut Depozitele spre fructificare dela K 208,293 la K 251,511. Venitul brut de K 34,893 este mai mare decât în 1906 cu circa K 16,225, iar profitul net a crescut dela K 4,429 la K 9,182 și corespunde unei rentabilități de 6-34% ale capitalului societar vărsat.

Adunarea generală este convocată pe 27 crt., când vor fi a se modifica statutele și a se alege direcțiunea pe 3 ani și un membru în comitetul de supraveghiere pe un an.

CRONICA.

Rectificare. Privitor la cele publicate de noi în Nr. nostru 6 sub titlul „*Un circular*“ suntem rugați dela loc competent să facem constatarea, că Consistorul arhidiecezan nu a emis circularul referitor la asigurarea vieții preoților, cu scop ca să încasseze proviziuni, pe cari ca corporațiune morală, nici că le-ar

putea încassa — ci a ținut să atragă mai mult luarea aminte a preoțimii la un ram de economie, de care se folosește publicul înțelegător în toată lumea cultă. Insuș circularul s'a dat din senatul bisericesc și nu, cum din eroare s'a tipărit în el, din senatul epitropesc.

*

Băncile familiei Kardos. În ultimele săptămâni opinia publică din țară a fost din nou alarmată prin falimentele a trei bănci din capitală: „*József és Ferenczvárosi takarékpénztár r. t.*“ fondată la 1906 cu capital de K 500,000; „*Leszámitoló bank és takarékpénztár r. t.*“ fondată în acelaș an cu capital de K 500,000 și „*Budapest-József és ferenczvárosi koronahitel-szövetkezet*“ fondată la 1896 și având la finele anului 1906 capital de K 186,865. Toate trei institutele sunt creațiuni ale familiei Kardos (Kohn), tatăl, cu 4 fii ai săi, cari plin apucături rafinate au știut să amăgească chiar și persoane cu înaltă poziție socială (prof. universitari, secretari minist. adv. etc.) de a se asocia cu dânsii la fondarea institutelor amintite, pentruca apoi să-i pungăsească, atât pe ei cât și numărâși alți oameni creduli și naivi, de averile lor, adeseori considerabile. Malverzațiile s'au comis în modul cel mai primitiv, prin ridicarea capitalurilor străine depuse la una din cele 3 întreprinderi și vărsarea lor în cassa celeilalte în contul acțiilor subscrise de Kardoș-i și apoi scoaterea lor de aci, prin imprumuturi cambiale. Sumele defraudate în modul acesta spre paguba acționarilor, a deponenților și creditorilor celor 3 bănci se urcă la aproape K 1 milion.

Constatate malverzațiile și manipulațiile frauduloase, tribunalul a deschis concursul contra celor trei bănci și a dispus totodată arestarea întregii familii Kardos: Lipót, tatăl și cei 4 fii ai săi: Arpád, Zoltán, Dezső și Géza, cari deși fără nici o cualificație dețineau la băncile create de dânsii, cele mai importante posturi.

Interesant este că unul dintre acești escrochi ordinari înainte de aceasta cu un an și jumătate a fost candidatul oficial al partidului independent la mandatul de deputat din Beiuș, contra părintelui Dr. Lucaciu, prin urmare considerat în cercurile aceluși partid ca un gentleman ireproșabil. „Și dacă aceasta celebră capacitate financiară n'a ajuns a înmulți numărul deputaților de tagma lui Udvardy, (care cum se știe asemenea a furat o întreagă bancă) meritul este al neastâmpărăților valahi“ — zice „M. P.“

Se zvonește — și probabil nu fără temei — că în „afacerea Kardoș-i“ ar fi implicate și compromitate un șir întreg de persoane foarte sus puse, cari au învrednicit pe această bandă de escrochi cu prietinia lor.

Firme comerciale românești nouă.

Asociația de credit în Câmpuri-Surdue (comitatul Hunedoarei).

Asociația de credit în Rucăr (cottul Făgăraș).

Firme insolvente :

Scheffer András, comerciant de postavuri în Cluj.

Weisz Izsák et comp., comercianți în Oradea-mare.

Ausländer Mór, comerciant în Turda.

Lambert Ferencz, comerciant în Aradul-nou.

Rosner Lázár, comerciant în Alba-Iulia.

Weisz et comp., comercianți în Cluj.

Lörincz Henrik, croitor în Oradea-mare.

Rippel Károly, comerciant în Anina.

„BOCȘANA“, institut de credit și economii, societate pe acții în Bocșa-mont.**CONVOACARE.**

Domnii acționari ai institutului de credit și economii, societate pe acții „Bocșana“ se invită prin aceasta în virtutea § 14 din statute la

a VII-a Adunare generală ordinară,

care se va țineă Duminecă în 1 Martie st. n. a. c., la 3 oară p. m. în localitățile casei proprii Nr. 65.

C. t. i. n. e

1. Raportul direcțiunii și al comitetului de supraveghere.
2. Stabilirea bilanțului și absolutoriul.
3. Decidere asupra împărțirii profitului curat.
4. Intregirea direcțiunii și a comitetului de supraveghere.
5. Stabilirea salariului directivului.
6. Emitere a doi acționari pentru verificarea procesului verbal luat la adunarea generală.
7. Diverse.

În lipsa membrilor recerși a adunării generale în sensul §. 21 din statute se va țineă în 8 Martie 1908, st. n. la locul și timpul indicat.

Domnii acționari, cari vor fi prezenti la adunarea generală în persoană sau prin plenipotențiat în sensul §. 16 din statute sunt rugați a-și depune acțiunile și să prezinte dovezile de plenipotență înainte de ținerea adunării la cassa institutului.

Bocșa-montană, 6 Februarie 1908.

Direcțiunea.

Activa.		Bilanț cu 31 Decembrie 1907.		Pasiva.	
		K	f		
Cassa în număr	5,024.76	Capital de acții	100,000.00		
Cambii escontate	174,824.18	Fond de rezervă	45,108.06		
Credite camb. cu acoperire hipotecară	215,027.—	Fond disponibil pentru ev. perd.	284.80		
Imprumut hipotecar	73,890.—	Fond pentru binefaceri	51.76		
Mobiliar	690.07	Depuneri spre fructificare	305,885.14		
10% amortizare	69.—	Reescont	49,981.—		
Spese de renovare	1,776.44	Interese tranzitorii	3,556.15		
20% amortizare	355.28	Dividende neridicate	184.—		
Avansuri pe prot și proces	1,421.16	Profit curat	15,053.68		
Realități	18,275.78				
Diverși debitori	4,532.35				
Interese restante	13,720.39				
Efecte	12,577.64				
	520,104.59				520,104.59

Debit.		Contul profit și pierderi.		Credit.	
		K	f		
Interes la depuneri	13,976.47	Interese de escont	18,288.36		
Interese la reescont	4,537.08	Interese dela camb. cu acop. hip.	15,952.21		
Spese de cancelarie și porto	1,242.04	Interese dela impr. hipot.	7,008.52		
Salare	5,543.28	Interese de întârziere	904.25		
Tipărituri	253.62	Interese dela efecte	599.73		
Contribuție erarială și comunală	3,224.44	Provizioane, taxe de scris etc.	2,566.44		
10% dare de interese la depuneri	1,397.64	Chirie	1,193.—		
Competințe de timbru	59.60	Venit dela realități	238.62		
Amortizare 10% din mobiliar	69.—				
Amortizare 20% din spese de renovare	355.28				
Marce de prezență	544.—				
Chiria local. institutului	500.—				
Profit curat	15,053.68				
	46,756.13				46,756.13

Bocșa-montană, 31 Decembrie 1907.

Dr. Borlovan m. p., dir.

Coriolan Stoica m. p., cassar

Simeon Jivoinoviciu m. p., cont.

Direcțiunea:

Nr. 71 (1—1)

S. Jurca m. p.

Nicolaus Nicolajevits m. p.

George Brebenar m. p.

Ioan Tieran m. p.

Demetriu Pruneș m. p.

Examinând conturile prezente și confruntându-le cu registrele principale și auxiliare le-am aflat în regulă.

Comitetul de supraveghere:

Dr. Aurel Oprea m. p., prezid.

Petru Ieremia m. p.

Coriolan Zuiac m. p.

Julius Crima m. p.

Revăzut și aflat în ordine. Ioan Perian m. p., rev. expert.

„SOMEȘANA“ inst. de cred. și econ. soc. pe acții în Dej.

CONCURS.

„Someșana“, institut de credit și economii societate pe acții în Dej publică concurs pentru ocuparea unui post de **practicant** cu termenul de 10 Martie 1908.

Salar anual la început 720 coroane, iar la caz dacă aplicatul va da probe de capacitate și diligență i se va îmbunătăți salarul în timp scurt.

La acest post numai acei indivizi pot concura, cari sunt absoluți de școala comercială superioară (cu maturitate) și posed perfect pe lângă limba maternă și limbile germană și maghiară.

Rugarea este a se scrie cu mâna proprie a concurentului. Postul este de ocupat imediat după denumire.

Dej, la 15 Februarie 1908.

Nr. 66 (1—1)

Direcțiunea.

„POPORUL“, inst. de cred. și econ. soc. pe acții în Lugoj.

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de **practicant** se escrie concurs cu termen de 20 Martie 1908.

Reflectanții la acest post au să acludă la cererile lor atestat de maturitate dela vre-o școală comercială, și au să dovedească că posed atât în vorbit cât și în scris și limba germană și maghiară.

Postul e dotat cu salar anual de 800 K. Lugoj, 14 Februarie 1908.

Nr. 70 (1—2)

Direcțiunea.

„SOMEȘANA“, institut de credit și economii în Dej.

Raportul direcțiunii.

Onorată adunare generală!

Avem onoare a vă raporta despre rezultatul activității institutului nostru din anul de gestiune al 18-lea.

Criza și scumpetea generală de bani — cunoscută și de Dvoastră, — care a zguduit cercurile financiare și comerciale, au influențat în parte și asupra institutului nostru.

Cu toată criza de bani însă afacerile institutului nostru și-au urmat cursul lor regulat, încheiând anul 1907 față de anul anterior — cu o creștere destul de însemnată la toți ramii principali de operațiune.

Scumpirea generală a banilor a influențat defavorabil — cu deosebire — la profitul curat, care cu K 2000— este mai mic decât cel din anul trecut. Totuși în împrejurările amintite acest profit de K 25,083·74 este intru toate satisfăcător.

În decursul anului trecut am zidit pe teritorul curții institutului o casă nouă, constatătoare din patru prăvălii, o odăie de locuit și alte supraedificate trebuincioase, cari au costat suma de K 18,857·92. Această sumă este bine elocată, adăcând venit corespunzător, adecă K 1800— chirie pe an.

Tot în anul expirat s'au escontentat doi oficiali vechi, cari au stat timp mai îndelungat în serviciul institutului, — după invoială reciprocă — cu o sumă conziderabilă, ceiace a cauzat reducerea fondului de penziuni al oficialilor la suma de K 17,798·72.

Din aceasta cauză propunem dotarea extraordinară a acestui fond cu suma de K 1541·96, cu care sumă acest fond va crește la K 20,094·72, iar fondul de rezervă va ajunge suma de K 136,533—.

Contul realităților — prin vânzări — s'a redus dela K 33,455·02 la K 13,463·82.

Ca dubioase am abscriș din pretențiunile cambiale K 6124—; spre acest scop s'a întrebuițat fondul special de rezervă în sumă de K 3645·40 și a contul profitului anual suma de K 2478·60.

În anul acesta ies din direcțiune — conform §-lui 27 al statutelor, — după ordinea vechimii, domni: Dr. Liviu Miksa și Dr. Ioan Vajda. — Prin urmare veți avea să alegeți în direcțiune doi membrii pe un period de patru ani.

Pentru distribuirea profitului curat de K 25,083·74 — în intelesul §-lui 56 din statute — facem următoarea propunere:

1. Să se dea 5% dividendă acționarilor	K 10,000—
2. „ „ „ 20% fondului de rezervă	„ 3,016·88
3. „ „ „ 5% fondului de penziuni	„ 754·18
4. „ „ „ 4% tantiemă dir. executiv	„ 603·34
5. „ „ „ 4% tantiemă funcționarilor	„ 603·34
6. „ „ „ 5% pentru scopuri culturale și de binefaceri	„ 754·18
7. „ „ „ 12% fond. special de rez. iar din restul de K 7541·82	„ 1,810—
8. „ „ „ 3% supradividendă acțion.	„ 6,000—
9. „ „ „ fondului de penziuni ca dotație supraordinară	„ 1,541·82
Total . . . K 25,083·74	

Referitor la distribuirea sumei de sub punctul 6 de K 754·18 destinată pentru scopuri culturale și de binefaceri, facem următoarea propunere:

a) Să se dea bisericii gr.-cat. din Dej	K 200—
b) „ „ „ „ gr.-or.	„ 130—
c) „ „ „ „ gr.-cat. „ Lăp.-ung.	„ 200—
d) „ „ „ „ gr.-cat. „ Bața	„ 50—
e) „ „ lase la dispoziția direcțiunii	„ 174·18
Total . . . K 754·18	

Primindu-se acestea propuneri, dividendă anului 1907 se va fixa în 8% sau K 16— per acție.

Vă rugăm deci, ca după cetirea raportului comitetului de supraveghiere, să binevoiti:

- a) a pertracta obiectele cuprinse în convocător;
- b) a aproba bilanțul încheiat cu 31 Dec. 1907;
- c) a primi propunerile noastre referitoare la distribuirea profitului curat și
- d) a da absolut direcțiunii și comitetului de supraveghiere de pe anul de gestiune 1907.

Dej, la 15 Februarie 1908.

Direcțiunea.

„SOMEȘANA“, institut de credit și economii, societate pe acții în Dej.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „Someșana“, societate pe acții în Dej, sunt invitați în sensul §-lui 16 din statutele institutului la

a XVIII a adunare generală ordinară,

care se va ține în 16 Martie 1908 st. n. a. m. la 10 ore a. m. în localitățile institutului.

Obiectele:

1. Constituirea adunării, denumirea prin președinte a 2 notari, 2 verificători și 2 scrutători.
2. Raportul direcțiunii și al comitetului de supraveghiere despre gestiunea anului 1907.
3. Aprobarea bilanțului și distribuirea venitului curat.
4. Decidere asupra absolvirii direcțiunii și a comitetului de supraveghiere dela responsabilitate pentru gestiunea anului 1907.
5. Statorirea marcelor de prezență pentru membrii din direcțiune și comitetul de supraveghiere.
6. Alegerea în direcțiune a doi membrii pe un period de patru ani.

Dej, la 15 Februarie 1908.

Direcțiunea.

ACTIVE.

Bilanț cu 31 Decemvrie 1907.

PASIVE.

	K	f		K	f	
Cassa în numărar	28,294	96	Capital social	200,000	—	
Cassa de păstrare postală	385	64	Fond de rezervă	133,516	12	
Cambii escontate	1,511,104	—	Fond de pensuni	17,798	72	
Imprumuturi ipotecare	253,764	37	Depuneri spre fructificare	734,453	65	
Imprumuturi pe obligații cu caventați	6,993	—	Reescont	791,093	—	
Efecte	46,770	—	Imprumut pe efecte	22,000	—	
Casa institutului	72,627	57	Depozit	540	05	
Realități de vânzare	13,463	82	Cont-Curent	544	—	
Conturi-Curente	3,982	—	Scopuri culturale	71	30	
Mobilier	1,800	—	Dividendă neridicată	960	—	
Spese procesuale restituibile	7,339	22	Interese anticipate pro 1908	22,000	—	
Anticipații	1,536	—	Profit curat	25,083	74	
	1,948	060	58	1,948	060	58

EȘITE.

Contul Profit și Pierdere.

ÎNTRATE.

	K	f		K	f
Interese:			Interese:		
după reescont	54,960	69	dela cambii escontate	125,412	20
" depuneri	41,168	42	" imprumuturi ipotecare	19,837	26
" fondul de rezervă	5,135	—	" imprumuturi pe obligații cu caventați	630	18
" fondul de pensuni	3,000	—	" efecte	1,718	—
Spese:			Arândă	930	68
de birou	3,053	70	Provizțiuni	20,944	18
porto-postal	459	32	Alte venituri	665	28
salare și bani de cuartir	16,740	—			
salariile direcțiunii și a comitetului	3,532	50			
marce de prezență	1,840	—			
Dare:					
erarială și comunală	8,000	—			
după depuneri	4,117	50			
după realități	368	31			
Amortizare din mobilier	200	—			
Abscrieri	2,478	60			
Profit curat	25,083	74			
	170,137	78		170,137	78

Dej, la 31 Decemvrie 1907.

Dr. Teodor Mihali m. p., dir. exec.

Direcțiunea:

Augustin Pinteș m. p., contabil

Ioan Georgiu m. p., prezid.

T. Hermann m. p., v.-prezid.

Dr. Kerekes m. p.,

Dr. D. Ciuta m. p.

Dr. L. Micșă m. p.

Dr. C. Barbul m. p.

Am examinat conturile de mai sus, pe cari le-am aflat în ordine și exacte întru toate:

Dej, la 15 Februarie 1908.

Comitetul de supraveghiere:

Dr. Ștefan C. Pop m. p.

I. Lissai m. p.

M. Popu m. p.

Dr. G. Tripon m. p.

Raportul comitetului de supraveghiere.

Onorată adunare generală!

Subsemnatul comitet de supraveghiere raportând On. ad. gen. despre demersul afacerilor, Vă relatăm, că în decursul anului de gestiune 1907 ne-am prezentat în biroul institutului de mai multe ori revidând cassa, documentele, precum și toate cărțile principale și auxiliare de contabilitate, pe cari le-am aflat în ordine exemplară.

Iar conturile Bilanț, Profit și Pierdere, cari s'au încheiat cu finea anului, examinându-le special, am constatat, că sunt exacte și întru toate corăspunzătoare atât legii comerciale, precum și statutelor societății și de oare-ce și noi ne alăturăm la propunerile direcțiunii referitoare la împărțirea profitului curat, rugăm pe Onorata adunare generală, ca:

- a) Să binevoiască a primi propunerile direcțiunii.
- b) Să aproabe bilanțul de pe anul de gestiune 1907.
- c) Să deie absolutul direcțiunii și comitetului de reviziune pe anul 1907.

Dej, la 15 Februarie 1908.

Comitetul de supraveghiere.

„COMUNA“, institut de credit și economii, societate pe acțiuni în Căvăran.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „Comuna“ sunt invitați la

a IV-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Căvăran la 5 Martie st. n. 1908 la 11 oare a. m. în localitatea institutului.

Obiectele:

1. Raportul direcțiunii și prezentarea bilanțului.
2. Raportul comitetului de supraveghiere.
3. Decidere asupra acestora de sub 1 și 2 și darea absolutorului.
4. Propunerea direcțiunii pentru împărțirea profitului curat.
5. Urcarea capitalului social.
6. Alegerea a 4 membrii în direcțiune conform § 22 din statute.
7. Alegerea a 4 membrii în comitetul de supraveghiere.
8. Eventuale propuneri.
9. Designarea a 2 membrii pentru verificarea protocolului.

Căvăran, la 10 Februarie 1908.

Activa.		Bilanț cu 31 Decembrie 1907.		Direcțiunea		Pasiva.	
		K	f			K	f
Casa în numărar	1,599.44	Capital de acții (I. II. emisie)	30,800.—				
Cambii în portfoliu	162,018.68	Cap. de acții (III. em. din Dec.)	19,200.—	50,000.—			
Efecte	1,158.95	Fond de rezervă	4,616.20				
Mobilier	524.40	Fond pentru dubioase	1,235.80	5,852.—			
Interese la reescont	1,521.—	Cu dotațiunea anului va fi fond. K 7000					
		Depuneri spre fructificare	30,985.49				
		Cambii reescontate	73,297.50				
		Depozit	98.—				
		Interese transitoare	2,361.56				
		Profit curat	4,227.92				
		<u>166,822.47</u>		<u>166,822.47</u>			
DEBIT.		Contul Profit și Pierdere.		CREDIT.			
		K	f	K	f		
Salare	980.—	Interese de cambii	10,815.95				
Dare de tot soiul	916.39	Provizie	3,749.85				
Spese de cancelarie	285.50	Diverse percepte	222.55				
Int. după depuneri capitalizate și ridicate	1,469.01						
10% după interese la depuneri	146.89						
Interese de reescont	6,388.82						
Diverse	373.82						
Profit curat	4,227.92						
		<u>14,788.35</u>		<u>14,788.35</u>			

Căvăran, la 31 Decembrie 1907.

Direcțiunea:

Eftimie Lăpăduș m. p., pentru cont. Vichente Țăranu m. p. George Francescu m. p. Nicolae Țăranu m. p.

Confrontându-se bilanțul cu cărțile principale și auxiliare asemenea controlând și administrația în decursul anului am aflat toate în ordine.

Comitetul de supraveghiere:

Damaschin Daicoviciu.

Nicolae Neagoie.

Trifon Lața.

„MUREȘIANA“, institut de credit și economii, societate pe acții în Reghin.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai institutului de credit și de economii „Mureșiana“ se invită în sensul §-lui 16 al statutelor la

a XX-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Reghin la 16 Martie n. 1908 la 10 ore a. m. în localul institutului.

Obiectele ordinei de zi sunt:

1. Raportul direcțiunii și al comitetului de supraveghiere;
2. Deciderea asupra conturilor și asupra împărțirii profitului curat;
3. Alegerea unui membru în direcțiune cu mandat de 5 ani;
4. Fixarea marcelor de prezență pe anul curent;
5. Eventuale propuneri în sensul §-lui 27 din statute;
6. Exmiterea a doi acționari pentru verificarea procesului verbal al adunării generale.

Domnii acționari, cari voiesc a participa în persoană sau prin plenipotențiati, sunt rugați a-și depune la casa institutului acțiunile și eventual documentele de plenipotență cel mult până în 14 Martie n. 4 oare p. m.

Reghin, la 1 Februarie 1908.

Directiunea.

Activa.	Bilanț cu 31 Decemvrie 1907.		Pasiva.	
	K	f		
Cassa în număr	13,275	99	Capital social	200,000—
Cambii escontate	651,183	70	Fond de rezervă	78,759·20
Obligațiuni cu caventați	42,497—		Fond de pensuni	11,826·40
Imprumuturi ipotecare	553,798—	1.247,478·70	Fond filantropic	3,199·65
Interese transitoare restante	17,967·01		Depuneri spre fructificare	1.002,595·33
Casa institutului și alte realități	44,160	28	Interese transitoare anticipate	12,780·59
Efecte	121,254	22	Dividende neridicate	504—
Acțiuni dela bănci străine	20,600—		Reescont	81,800—
	1.464,736	20	Lombard	47,500—
			Profit net	25,771·03
			1.464,736·20	

Debit.	Contul Profit și Perdere.		Credit.	
	K	f		
Interese:			Interese:	
de depuneri	49,327	35	de escont	52,564·28
dela 3 fonduri proprii	4,456·71	53,784·06	de obligațiuni	2,710·85
de reescont	4,698·54		de ipotecă	35,510·50
Contribuțiuni:			de întârziere	1,272·81
directă	5,373·56		Competință de scris	92,058·45
10% dare de depuneri	4,404·60	9,778·16	Chirii	3,707·96
Spese generale:			Venite din Efecte	1,890·36
Salare	5,120—		Taxă de transcriere	5,400—
Bani de cvartir	800—			632—
porto, tipărituri și alte spese	2,674·16	8,594·16		
Marce de prezență	714—			
Competință de timbru	348·82			
Profit net	25,771	03		
	103,688	77		103,688·77

Reghin, la 31 Decemvrie 1907.

Directiunea:

Galaction Șagău m. p., prezid.   Dr. Ioan Popescu m. p.   Iosif Popescu m. p., dir. exec.   Sever Barbu m. p., cont. secr.
 Dr. Alexandru Ceușian m. p.   Petru Ciobotar m. p.

Subsemnatul comitet de supraveghiere am examinat conturile prezente și confruntându-le cu registrele institutului, ținute în bună regulă, le-am aflat în consonanță cu aceleași și exacte.

Reghin, la 1 Februarie 1908.

Comitetul de supraveghiere:

Georgiu Maior m. p., prezid.   Mihail Grecu m. p.   Dr. Teodor Popescu m. p.

„POPORUL“, institut de credit și economii în Lugoj.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „Poporul“ în Lugoj, conform §-ului 19 din statute se invită a participa la

a VII-a adunare generală ordinară,

care se va ține în 7 Martie st. n. la 3 oare p. m. în localul institutului.

Ordinea de zi:

1. Deznarea unui notar și a 3 verificatori pentru protocolul adunării generale.
2. Raportul direcțiunii.
3. Raportul comitetului de supraveghiere.
4. Stabilirea bilanțului și hotărâre asupra împărțirii profitului curat.
5. Fixarea marcelor de prezență.
6. Propunere pentru urcarea capitalului social.
7. Alegerea comitetului de supraveghiere pe un nou period de 3 ani.
8. Propuneri.

Domnii acționari, cari doresc a lua parte la aceasta adunare generală, în persoană ori prin pleni-potențiați, sunt rugați, conform §-ului 24 din statute, să-și depună acțiunile până în 7 Martie 1908 la cassa institutului ori la institutele „Bihoreana“, „Hategana“, „Oraviciană“, „Ardeleană“ și „Jiana“.

§. 22. În adunările generale numai acei acționari au vot deciziv, cari sunt trecuți ca acționari în registrul acționarilor cel puțin cu 6 luni mai înainte.

Lugoj, 19 Februarie 1908.

Direcțiunea.

Active.		Bilanț la 31 Decembrie 1907.		Pasive.	
	K f		K f		K f
Cassa	46,286.30	Capital societar	220,000.—		
Monete	48.80	Fond de rezervă	59,540.03		
Escont	256,850.47	Depuneri	756,474.63		
Cred. camb. hip.	671,358.60	Depozite	12,525.82		
Impr. hip.	250,590.10	Reescont	222,877.—		
Cont-curent	5,134.76	Imprum. ipot. cedate	60,000.—		
Efecte	4,110.—	Sarcina intabulată	50,000.—		
Casa institutului	169,000.—	Dividenda neridicată	142.—		
Realități	2,945.18	Interese transitoare	10,112.57		
Debitori	11,383.84	Profit curat	36,286.40		
Mobilier	1,050.—				
Poziții tranzitoare	9,200.40				
	1,427,958.45				1,427,958.45

Spese.		Contul Profit și Pierdere.		Venite	
	K f		K f		K f
Interese de depuneri	38,827.70	Interese de escont	70,522.32		
Interese după sarcină	2,500.—	Interese hipotecare	17,817.51		
Salare	7,618.58	Venitul casei	10,991.26		
Marce de prezență	1,000.—	Alte venituri	2,194.11		
Spese de birou	3,255.27				
Chirie	1,400.—				
Dare la int. de dep.	3,699.29				
Dare erarială	5,818.46				
Amortizare din mobilier	117.—				
Amort. din casa instit.	1,002.50				
Profit curat	36,286.40				
	101,525.20				101,525.20

Lugoj, la 31 Decembrie 1907.

Ioan Boroș m. p., director executiv, prez.

Romul Dimboiu m. p., contabil.

Direcțiunea:

George Popoviciu m. p., v.-prezident. Avel Boier m. p. Dr. Stefan Erdélyi m. p. Nicolau Nestor m. p.
Victor Poruțiu m. p. Ioan Țincu m. p. George Traila m. p. Dr. Aurel Vălean m. p.

Subsemnatul comitet am examinat conturile prezente și le-am aflat în deplină ordine.

Nr. 69 (1—1)

Comitetul de supraveghiere:

Stefan Bercian m. p., prezident. Dr. Daniil Fireza m. p. Coriolan Jucu m. p. Moise Nyeș m. p. Dr. Iacob Radu m. p.

„BISTRIȚIANA“, institut de credit și economii, societate pe acții în Bistrița.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai societății acționare „Bistrițiana“ institut de credit și economii se convoacă la

a XXI-a adunare generală ordinară,

care se va ține la Mercuri în 18 Martie 1908 st. n. la 10 oare a. m. în Bistrița (Besztercze) în localul institutului cu următoarele

Obiecte de pertractare:

1. *Constituirea biroului §. 32.*
2. *Raportul direcțiunii și al comitetului de reviziune.*
3. *Stabilirea bilanțului, fixarea dividendei și votarea absoluturului pe anul de gestiune 1907.*
4. *Impărțirea profitului curat.*
5. *Constatarea dubioaselor.*
6. *Satorirea marcelor de prezență pe anul 1908.*
7. *Alegerea unui membru în direcțiune pe un period de 6 ani.*
8. *Raport asupra sortării și subscrierii de acții din emisiunea nouă hotărâtă în adunarea generală extraordinară din 14 August 1907 și constatarea reușitei ridicării capitalului.*
9. *Modificarea §. 7 din statute.*
10. *Alte eventuale propuneri intrate la timp.*

Domnii acționari, cari voiesc a participa la adunarea generală, au să-și depună acțiunile lor originale cu 3 zile mai înainte în biroul direcțiunii (§. 21).

Bistrița, (Besztercze) în 17 Februarie 1908.

Direcțiunea.

Activa.		Bilanț cu 31 Decembrie 1907.		Pasiva.	
	K	f		K	f
Cassa în număr	56,899	72	Capital acționar emisiunea I-a	80,000	—
Număr la cassa de păstrare a poștei ung.	43,998	—	„ „ „ II-a	42,320	—
Cambii de bancă 1.060,780-10			Depun. și anume: a) de ale privaților	906,599	10
„ cu acoperire ipotecară . . . . . 96,473—	1,157,253	10	b) de ale Fond. gen. de rezervă	81,640	66
Imprumuturi ipotecare 259,146-90	227,832	18	c) „ „ „ special de rezervă	59,278	45
„ pe obligațiuni 227,832 18	8,355	—	d) „ „ „ de pensiune	60,953	—
„ pe efecte . . . . . 8,355—	6,720	—	e) „ „ Scopurilor filantropice	7,650	50
Efectele fondului de pensiune . . . . . 6,720—	14,256	80	Reescont	1,116,121	71
„ „ special de rezervă 14,256 80	32,000	—	Imprumuturi ipotecare cedate	75,700	—
Realități . . . . . 32,000—	1,072	—	Interese transitoare	26,063	59
Mobilier . . . . . 1,072—	10,630	—	Creditori	243,916	44
Debitori . . . . . 10,630—	250,347	05	Spese de emisiune	7,400	—
Filiala din Teaca 250,347 05			Interese după capit. acționar. emisia a II-a	413	50
	2,068,510	75	Profit curat	24,776	41
				2,068,510	75

Spese.		Contul Profit și Pierdere.		Venite.	
	K	f		K	f
Dare directă	9,336	53	Interese după tot felul de împrumut	105,164	49
10% dare după interese de depuneri	5,115	64	„ de întârziere	2,586	—
Interese de depuneri	52,129	60	Provizioni și taxe	8,356	74
Spese curente	3,654	49	Chirie	1,447	92
Salare: a) direcțiunii 3,522-67	17,155	93			
b) funcționarilor 13,633-26	769	55			
Porto postal 769 55	2,240	—			
Bani de curțir . . . . . 2,240—	900	—			
Marce de prezență . . . . . 900—	1,477	—			
Dubioase . . . . . 1,477—	24,776	41			
Profit curat 24,776 41	117,555	15			
				117,555	15

Bistrița, la 31 Decembrie 1907.

Direcțiunea:

Valeriu Poruțiu m. p., dir. exec. Aurel Beteag m. p., contabil
 Dr. Alexandru Popu m. p., prezid. Dr. Leon Scridon m. p., membru în direcț. Ciril Deacu m. p., membru în direcț.
 Macedon Manu m. p., membru în dir. Gerasim Domide m. p., membru în dir. Elie Scurtul m. p., membru în dir.

Subsemnatul comitet de supraveghiere am examinat conturile de sus și le-am găsit consunătoare întru toate cu cărțile institutului.

Bistrița, la 18 Februarie 1908.

Comitetul de supraveghiere:

Iosif Lissai m. p., prezid. Pamfiliu Grapini m. p., membru revizor Dănilă Pop m. p., membru revizor

„ORAVICIANA“ institut de credit și de economii, societate pe acții în Oravița.**CONVOCARE.**

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „Oraviciana“ societate pe acții în Oravița, sunt prin aceasta convocati la

a XV-a adunare generală ordinară,

care se va țineă Joi în 19 Martie a. c. la 10 ore a. m. în localul institutului, cu următoarea

Ordine de zi:

1. Raportul comisiei verificatoare și constituirea biroului.
2. Raportul anual al direcțiunii.
3. Raportul anual al inspecțiunii.
4. Stabilirea bilanțului, împărțirea venitului curat și votarea absolutului.
5. Alegerea a 7 membri în inspecțiune și a unui membru în direcțiune cu mandat de 3 ani.
6. Eventuale propuneri.

Oravița, 18 Februarie 1908.

Direcțiunea.

ACTIVA.		Bilanțul cu 31 Decembrie 1907.		PASIVA.	
	K	f		K	f
Cassa în numărar	80,610	06	Capital de acții	550,000	—
Cassa de păstrare poștală	2,305	38	Fond de rezervă	245,157	36
Escont de cambii	658,991	85	Fond de rezervă disponibil	12,998	—
Escont de cambii cu acoperire hipotecară	820,383	82	Fond pentru diferențe de curs.	796	17
Imprumuturi hipotecare	1,623,780	35	Fond cultural și de binefaceri	10,210	23
Credite personale	37,251	39	Fond de pensiiune*)	15,986	72
Efecte	142,222	71	Fond pentru amortizarea edificiului	675	38
Bon în Giro-Conto și la alte bănci	23,782	21	Depuneri	1,869,631	65
Realități	48,000	—	Reescont	525,325	72
Interese de reescont anticipate	8,857	99	Imprumuturi hipotecare cedate	139,685	—
Diverși debitori și interese restante	38,724	36	Interese anticipate pro 1908	26,196	18
Mobiliar	2,688	—	Dare după interese de depuneri.	4,446	48
după amortizare de 10%	268	80	Dividende neridicate	352	—
		2,419	Diverși creditori	7,864	04
			Profit curat	78,004	42
		3,487,329	*) proprietatea acționarilor.	3,487,329	35

DEBIT.		Contul Profitului și al Perderilor.		CREDIT.	
	K	f		K	f
Interese de depuneri	87,538	54	Interese de escont	126,773	02
Interese de reescont	53,380	69	Interese hipotecare	131,082	08
Salare	18,158	08	Interese de credite personale	2,621	18
Relut de cortel	2,200	—	Interese la efecte	4,913	08
Spese de birou, porto poștal, competențe de timbre, prenumerațiuni și diverse spese	10,054	76	Venite dela realități	416	67
Contribuție directă, comunală etc. etc.	18,128	62	Diverse venituri	13,354	70
10% dare după interese de depuneri	8,753	85			
Amortizare de mobiliar	268	80			
Abscrieri	2,672	97			
Profit curat	78,004	42			
		279,160			279,160

Oravița, 31 Decembrie 1907.

Ilie Trăilă m. p., director.

Ion Perian m. p., șef-contabil.

Direcțiunea:

Al. P. Popoviciu m. p. V. Poruțiu m. p. I. Petroviciu m. p. Dr. P. Cornean m. p.
Dr. I. Nedelcu m. p. Dr. A. Novacu m. p. Dr. I. Manguica m. p. Dr. M. Gropșian m. p. V. Leza m. p.

Conturile prezente, confruntându-le cu registrele principale și auxiliare, le-am aflat exacte.

Inspecțiunea:

Nr. 62 (1—1)

I. G. Țieranu m. p., președinte C. Strimbei m. p. G. Dragoescu m. p. Gh. Jianu m. p.
I. Botoș m. p. N. Beloane m. p. I. Roșiu m. p.

„VICTORIA”, institut de credit și economii, societate pe acții în Arad.

CONVOACARE.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „Victoria” prin aceasta se invită conform §-ului 17 din statute la

a XX-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Arad, la 23 Februarie 1908 st. n. la 10 ore înainte de amiază, în localitățile institutului (Calea Arhiducele Iosif Nr. 2).

Obiectele:

1. Raportul direcțiunii și al comitetului de supraveghiere și stabilirea bilanțului.
2. Deciderea asupra distribuirii profitului curat.
3. Fixarea prețului marcelor de prezență pe anul 1908.
4. Alegerea a 2 membrii în direcțiune.

Domnii acționari, cari doresc a participa la adunarea generală în persoană sau prin plenipotențiați, în sensul §-lui 22 din statute, sunt rugați a-și însuși la direcțiune dreptul lor de participare la adunarea generală și eventual dovezile de plenipotențe, cel puțin cu 24 ore înainte de adunarea generală.

Arad, la 13 Februarie 1908.

Direcțiunea institutului.

ACTIVA.	Bilanțul cu 31 Decembrie 1907.		PASIVA.	
	K	f		
Casa în număr	179,490	74	Capital societar: 6000 buc. acții à 200 cor.	1.200,000—
Bon în Giro-Conto și la alte bănci	35,186	31	Fond de rezervă	906,696—
Cambii	8,362,509	89	Fond special de rezervă	15,000—
Imprumuturi ipotecare	1,450,003	—	Fond de pensie	111,569.40
Avansuri pe efecte	30,955	—	Depuneri spre fructificare	6.003,705.87
Efecte publice	715,150	—	Depozit de cassă	28,542.08
Acții dela diverse bănci	60,590	—	Reescont	2.676,406.50
Credite de cont-curent	113,186	—	Contribuție la interesele depunerilor	13,827.87
Casa institutului și alte realități	281,980	16	Dividendă neridicată	3,072 —
Mobiliar	9,179.89	—	Diverse conturi creditoare	5,746.43
după amortizare	917.99	8,261.90	Interese transitoare anticipate	113,413.15
Diverse conturi debitoare	20,116	73	Profit transpus din anul 1906	8,147.14
Interese transitoare restante	6,116	30	Profit net	177,419.59
	11,263,546	03		185,566.73
				11.263,546.03

Debit.	Contul profit și Pierdere.		Credit.	
	K	f		
Interese pentru depuneri spre fructificare	270,818	75	Venit transpus din anul trecut	8,147.14
Spese:			Interese:	
Salare	49,593	—	dela cambii	448,595.78
Bani de cvartir	7,950	—	„ împrumuturi ipotecare	114,164.10
Imprimate, diverse plăți și spese de birou	42,860	33	„ avansuri pe efecte	2,802.38
Porto	9,306	59	„ efecte publice	28,722.92
Chirie	4,207	35	„ cont-curent	7,839.60
Marce de prezență	3,600	—	Chirie și alte arânzi	602,124.78
Contribuție directă	39,852	36	Provizii și alte venituri	14,321.—
10% dare la depuneri	27,081	86		17,162.04
Amortizare din mobiliar	917	99		
Profit transpus din a. 1906	8,147	14		
Profit net	177,419	59		
	641,754	96		641,754.96

Arad, la 31 Decembrie 1907.

Dr. Nicolae Oncu m. p., dir. exec.

Sava Raicu m. p., secretar.

Ioan Moldovan m. p., contabil.

Direcțiunea:

Mihaiu Veliciu m. p., prezid. R. Ciorogariu m. p., v.-prez. V. Mangra m. p. P. Truția m. p. Dr. N. Ciacian m. p.

T. Vațianu m. p.

G. Popoviciu m. p.

Dr. A. Demian m. p.

Subsemnatul comitet de supraveghiere am examinat conturile prezente și le-am aflat în deplină consonanță cu registrele institutului.

Comitetul de supraveghiere:

Nr. 63 (1—1)

George Feier m. p., prezid. N. Marcu m. p. Dr. S. Ispravnic m. p. A. Secula m. p. Dr. C. Ardelean m. p.

Proprietar și editor: Constantin Popp.

Tiparul Tipografiei arhidiecezane în Sibiu.